

Анна-Каріна Смеречанська

студентка гр. ФФАзм-21,

Західноукраїнський національний університет, м. Тернопіль

Науковий керівник: к.е.н., доцент Володимир Валігура

ФІСКАЛЬНІ МЕТОДИ СТИМУЛЮВАННЯ ЕКОНОМІКИ

Економіка загалом та в Україні зокрема нині є нестабільною, адже вона супроводжується піднесеннями і падіннями. Для регулювання даного процесу та підвищення ефективності економічного розвитку країни варто досліджувати наявний інструментарій та методи стимулювання економіки разом з їх практичним впровадженням. Тому, актуальним є дослідження фіскальних методів стимулювання економіки загалом та її пріоритетних галузей.

Проблематикою даного питання та вивченням важелів впливу податкових інструментів на розвиток економіки займалися такі вчені як А. Кізіма, А. Крисоватий, З. Луцишин, О. Павленко, О. Рогач, О. Савченко та інші. Однак, нинішні реалії, які супроводжуються воєнним станом та спадом економічного розвитку, зумовлюють необхідність продовження досліджень цієї проблематики.

Фіскальна або податково-бюджетна політика є одним із інструментів, які використовує уряд для втручання в економіку з метою подолання економічних спадів. Він передбачає обкладання державними податками всіх суб'єктів господарювання, які мають прибуток [1, с. 2]. Одним із елементів фіскальної політики є податкове стимулювання економіки – це стратегія використання податкових інструментів для спонукання до певних дій або змін у поведінці підприємств і фізичних осіб з метою сприяння економічному зростанню та розвитку.

Серед найпоширеніших методів стимулювання економіки можна виділити такі методи як податкові пільги, податкові канікули, податковий кредит, зменшення податкових ставок та інші. Розглянемо більш детально кожен з них.

1. Податкова пільга – передбачене податковим та митним законодавством звільнення платника податків від обов'язку щодо нарахування та сплати податку та збору; сплата ним податку та збору в меншому розмірі за наявності підстав, визначених чинним законодавством (ст. 30 ПКУ) [2]. Застосування податкових пільг для стимулювання економіки має ряд переваг, наприклад швидке регулювання бюджетного процесу, залучення більшої кількості іноземних інвестицій в економіку та залучення приватних підприємств до соціальних програм, збільшення робочих місць завдяки більшій зайнятості населення. Податкові пільги повинні стимулювати суб'єкта господарювання до розширення виробництва, наслідком чого буде подальше збільшення прибутку, що зумовить отримання більших сум податкових надходжень державним бюджетом. Тому податкове законодавство має вимагати від підприємств подальше реінвестування зекономлених завдяки пільгам коштів в їх розширення [3].

2. Податкові канікули. Метод в основі якого лежить звільнення деяких підприємств від сплати певних видів податків, або ж повне звільнення від

загального оподаткування. Основними перевагами даного методу є: зменшення податкового навантаження, стимулювання інвестицій, підтримка конкурентоспроможності. Отже, податкові канікули можуть стимулювати ріст та розвиток бізнесу, забезпечуючи більше фінансових можливостей для інвестицій та розширення, приваблюючи нові інвестиції та підтримуючи загальну конкурентоспроможність підприємств [4].

3. Податкові кредити в сфері стимулювання економіки є ефективним інструментом, що використовується урядами для підтримки та сприяння певним галузям, секторам або діяльностям, які мають стратегічне значення для економічного розвитку країни. Ці кредити можуть надаватися у вигляді знижок або пільг при сплаті податків, спрямованих на конкретні цілі або ініціативи. Основні аспекти податкових кредитів у сфері стимулювання економіки включають інвестиції в наукові дослідження та розвиток (R&D), підтримку малих підприємств та стартапів, розвиток відновлюваної енергетики та екологічних технологій, регіональний розвиток та розвиток інфраструктури, стимулювання зайнятості та навчання.

Отже, податкове стимулювання є однією з функцій фіскальної політики. Воно включає в себе різні форми, види, методи та інструменти, які спрямовуються на ефективну діяльність суб'єктів господарювань. Ці методи створюють сприятливі умови для збільшення фінансових ресурсів у підприємств та споживачів, стимулюють інвестиції, підтримують конкурентоспроможність та сприяють загальному економічному зростанню. Однак успішна реалізація цих методів потребує уважного планування та адаптації до поточних економічних умов.

Список використаних джерел:

1. Якушко І. В. Теоретико-прикладні аспекти здійснення державного регулювання національної економіки в умовах цифровізації. *Проблеми сучасних трансформацій*. 2022. URL: <https://reicst.com.ua/pmt/article/view/2022-6-03-04>
2. Податковий кодекс України: Закон України від 02.12.2010 р. № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
3. Податкові пільги: порядок та підстави їх надання. 06 груд. 2022 р. URL: <https://sumy.tax.gov.ua/media-ark/news-ark/635791.html>
4. Баконіна О. Податкові канікули: які податки дозволено не платити. 2020 р. URL: https://jurliga.ligazakon.net/news/194307_podatkov-kankuli-yak-podatki-dozvoleno-ne-platiti.